

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

УХВАЛЕНО

Рішенням Вченої ради
Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця
від 24.06.2026 р. протокол № 8

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора Харківського
національного економічного університету
імені Семена Кузнеця
від 24.06.2026 р. № 197

Тетяна ШТАЛЬ

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Третій (освітньо-науковий)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Доктор філософії

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

D Бізнес, адміністрування та право

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

**D2 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок**

Харків, 2026

ПРЕАМБУЛА

Склад робочої групи освітньо-наукової програми
«Фінанси, банківська справа та страхування»:

Колодізєв Олег Миколайович, професор кафедри міжнародної торгівлі, митної справи та фінансових технологій, доктор економічних наук, професор, гарант освітньо-наукової програми.

Внукова Наталія Миколаївна, професор кафедри міжнародної торгівлі, митної справи та фінансових технологій, доктор економічних наук, професор.

Проноза Павло Володимирович, професор кафедри фінансів і кредиту, доктор економічних наук, професор.

Ачкасова Світлана Анатоліївна, доцент кафедри міжнародної торгівлі, митної справи та фінансових технологій, кандидат економічних наук, доцент.

Береговий Володимир Олександрович, здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії.

Обод Микола Іванович, Начальник Харківського регіонального Управління Східного регіонального Департаменту роздрібного бізнесу АТ «UKRSIBBANK BNP Paribas Group».

Розглянуто на засіданні кафедри міжнародної торгівлі, митної справи та фінансових технологій (протокол № 16 від 25.05.2026 року).

Розглянуто вченою радою навчально-наукового інституту міжнародних відносин (протокол № 11 від 22.06.2026 р.)

ОНП оновлено на підставі:

1. Законодавчих та нормативних актів:

Національної рамки кваліфікацій, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. (із змінами відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 519 від 26.06.2020 р.);

Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 р. № 261 (в редакції постанови КМУ від 19 травня 2023 р. № 502) (із змінами).

Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затверджений Постановою КМУ №44 від 12 січня 2022 р. (із змінами);

2. Нормативних документів ХНЕУ ім. С. Кузнеця:

3. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (нова редакція);

4. Положення про організацію освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця;

5. Положення про освітню програму ХНЕУ ім. С. Кузнеця;

6. Аналізу ринку праці, з урахуванням регіонального контексту.

7. Вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду.

8. Пропозицій роботодавців.

9. Рекомендації після процедур акредитації освітньої програми Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (додаються)

І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь, що присвоюється	Доктор філософії
Галузі знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальності	D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Спеціалізація	–
Освітньо-наукова програма	Фінанси, банківська справа та страхування / Finance, banking and insurance
Форми здобуття освіти, обсяг освітньої програми в кредитах ЄКТС та розрахункові строки виконання освітньої програми	очна (денна) - 59 кредитів, 4 роки; очна (вечірня) форма – 59 кредитів, 4 роки; заочна форма – 59 кредитів, 4 роки
Наявність акредитації	-
Мова(и) навчання / оцінювання	Українська
Структурний підрозділ відповідальний за ОП	Кафедра міжнародної торгівлі, митної справи та фінансових технологій http://www.customs.hneu.edu.ua/
Вимоги до зарахування	Згідно з Правилами прийому на навчання до Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця https://www.hneu.edu.ua/vstup-do-aspirantury-pravyla-pryjomu-do-aspirantury-i-doktorantury/ . До вступу на конкурсній основі приймаються особи, які здобули ступінь магістра (або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста)
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
Кваліфікація(-ї) професійна(-і)	Не надається
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Спеціальність – D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок Освітньо-наукова програма – Фінанси, банківська справа та страхування

Мета освітньої програми	Забезпечити фундаментальну теоретичну та практичну підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів у галузі управління та адміністрування, шляхом здобуття ними компетентностей, достатніх для розв’язання комплексних проблем в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, виконання оригінальних наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне, методичне та практичне значення, їх захисту після підготовки дисертації.
Фокус та особливості (унікальність) програми	Особливість програми полягає у розширенні та поглибленні теоретико-методологічних та науково-методичних засад розвитку діяльності фінансових установ, оволодіння практичним інструментарієм наукових досліджень з урахуванням світових тенденцій і здобутків у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, орієнтує на співробітництво із закладами системи Академії наук України, підприємницькими структурами, зарубіжними науковими закладами та закладами вищої освіти. Ключові слова; фінанси; банківська справа; страхова діяльність; дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
Опис предметної області	Об’єкт вивчення: діяльність у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку як форма взаємодії суб’єктів ринкових відносин для задоволення їх економічних та соціальних інтересів. Цілі навчання: підготовка фахівців у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, здатних реалізувати себе на ринку праці та розв’язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері фінансів, банківського і страхового бізнесу, що включає власні дослідження здобувачів, спрямовані на вирішення значущих економічних, соціальних, культурних та етичних проблем у галузі фінансів, банківської справи та страхування, а також передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Теоретичний зміст предметної області: сутність фінансових відносин, що виникають в процесі формування і використання фінансових ресурсів на макро- і мікрорівні, функціонування ринку фінансових послуг, банківської системи; понятійно-категорійний апарат, принципи, функції, концепції та їх історичні передумови; специфіка діяльності споживачів на ринку фінансових послуг; зміст банківського і страхового бізнесу, розроблення фінансових стратегій та формування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. Методи, методики та технології: загальнонаукові та спеціальні методи, професійні методики та технології (FinTech), необхідні для забезпечення ефективної діяльності фахівців у сфері фінансів, банківської справи та страхування на якісно новому етапі функціонування фінансового ринку. Інструментарій та обладнання: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи і програмні продукти, необхідні для наукових досліджень, прийняття та імплементації управлінських рішень з окремих аспектів здійснення фінансово-кредитної діяльності, ведення банківського бізнесу, комерціалізації нових ідей та інтеграції фінансових відносин.

Академічна мобільність	—
Академічні права випускників	Можливе подальше продовження освіти на науковому рівні вищої освіти для здобуття ступеня доктора наук, або на освітньо-науковому рівні вищої освіти для здобуття ступеня доктора філософії за іншою освітньо-науковою програмою. Навчання впродовж життя для створення нових системоутворювальних знань і прогресивних технологій, розвитку і самовдосконалення в науковій та професійній сферах діяльності, а також в інших споріднених галузях наукових знань: – навчання на 8-ому кваліфікаційному рівні Національної рамки кваліфікацій в споріднених спеціальностях; – освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії, що містять додаткові наукові та освітні компоненти.
Професійні права	Доктор філософії з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку за освітньо-науковою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» здатний виконувати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти та професійні види робіт й обіймати керівні посади в організаціях та бізнес-структурах різних видів діяльності та форм власності.
Працевлаштування випускників	Фахівці згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) а саме: Посади згідно класифікатору професій ДК003:2010 1 Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі). 12 Керівники підприємств, установ, організацій 121 Керівники підприємств, установ, організацій 1210 Керівники підприємств, установ, організацій 1210.1 Керівники підприємств, установ, організацій 123 Керівники функціональних підрозділів 1237 Керівники науково-дослідних підрозділів та підрозділів з науково-технічної підготовки виробництва та інші керівники 1237.1 Головні фахівці - керівники науково-дослідних підрозділів та підрозділів з науково-технічної підготовки виробництва та інші керівники 1237.2 Начальники (завідувачі) науково-дослідних підрозділів та підрозділів з науково-технічної підготовки виробництва та інші керівники 1475.4 Консультант з питань комерційної діяльності та управління 2 Професіонали 23 Викладачі 231 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів 2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів 2310.1 Професори та доценти 2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів 24 Інші професіонали 2413 Професіонали, зайняті роботою з цінними паперами 2414 Професіонали з питань фінансово-економічної безпеки підприємств, установ та організацій 2419 Професіонали в сфері державної служби, маркетингу, ефективності підприємництва, фінансової діяльності, раціоналізації виробництва та інтелектуальної власності

	2441 Професіонали в галузі економіки 2441.1 Наукові співробітники (економіка)
Силабуси освітніх компонентів	https://hneu.edu.ua/navchalno-metodychne-zabezpechennya-072-finansy-bankivska-sprava-ta-strahuvannya

II – ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає глибоке переосмислення наявних знань та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК4. Здатність генерувати нові науково-теоретичні, методичні та практично спрямовані ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблеми ЗК5. Здатність виділяти протиріччя і не вирішені раніше завдання, проблеми або їх частини, формулювати та експериментально перевіряти наукові гіпотези. ЗК6. Здатність розуміння іншомовних професійних текстів, використання іноземних мов для представлення наукових результатів в усній та письмовій формі та для спілкування в міжнародному загальному, науковому і професійному середовищі, здатність усно і письмово їх презентувати та обговорювати, набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності. ЗК7. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності, працювати у науковій та професійній групі з дотриманням норм професійної етики, етичних зобов'язань та принципів академічної доброчесності. ЗК8. Здатність до лідерських якостей, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, започаткування та реалізацію проектів. ЗК9. Здатність здійснювати освітній процес, навчання, виховання, розвиток і професійну підготовку здобувачів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності; здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів.
Спеціальні (фахові, предметні)	СК1. Здатність до засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у

компетентності	сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку. СК2. Здатність до виконання оригінальних досліджень, досягнення наукових результатів, які створюють нові знання у теорії і практиці у сфері фінансів, банківської справи та страхування, а також дотичних до нього міждисциплінарних напрямках, що можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях фінансового профілю та суміжних галузей. СК3. Здатність до проведення оригінальних наукових досліджень та здійснення навчальної діяльності з фінансів, банківської справи та страхування на основі застосовування сучасних інформаційних технологій, економіко-математичних методів і моделей, баз даних, електронних ресурсів, спеціалізованого програмного забезпечення. СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК5. Здатність до управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень щодо пріоритетних напрямів розвитку фінансів, банківської справи та страхування. СК6. Здатність критичного переосмислення сучасної теорії, методології та практики у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку для проведення власних оригінальних наукових досліджень. СК7. Здатність до виявлення та формалізації закономірностей розвитку об'єктів та суб'єктів фінансових відносин на основі прикладних досліджень. СК8. Здібності до проведення оригінальних досліджень на основі новітніх досягнень економічної теорії, теорії фінансів, теорії грошей і кредиту, банківської справи та страхування, якість яких відповідає національному та світовому рівням. СК9. Здатність планувати зміст та управляти часом підготовки дисертації. СК10. Здатність брати участь у критичному діалозі у сфері досліджень з розробки та обґрунтування трансформацій фінансової політики, спрямованих на стимулювання економічного розвитку, міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну позицію. СК11. Здатність до генерування бізнес-ідей та прояву ініціативи щодо впровадження та практичного використання результатів наукового дослідження. СК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення в умовах циклічності розвитку фондового ринку та ринку капіталу, окремих його сегментів з урахуванням кожного з інструментів монетарного та фіскального стимулювання економічного зростання.
-----------------------	---

З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей з класифікацією компетентностей НРК використовується матриця відповідності визначених компетентностей та дескрипторів НРК, яка є інформаційним додатком (**Таблиця 1 Пояснювальної записки**).

III – НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»

РН1. Знати та розуміти моделі аналізу і трансформацій тексту; способи компресії змісту текстів; ключову фахову термінологію, типовий науковий стиль; особливості побудови іншомовної статті, цитування, графічне оформлення; мовленнєві кліше для монологічного і діалогічного спілкування.

РН2. Знати та розуміти методологічні проблеми, що виникають в сучасній науці; динаміку науково-технічного розвитку в широкому соціокультурному контексті; призначення, змісту та функцій науки як соціального інституту; загальні закономірності розвитку науки, структуру та рівні наукового пізнання; загальнонаукові (філософські) компетентності, спрямовані на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

РН3. Розуміти особливості структури та уміти готувати наукові роботи (монографії, наукової статті, тези доповідей тощо), керуючись принципами академічної доброчесності.

РН4. Професійно відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз.

РН5. Вміти працювати з науковою літературою; виконувати постановку та розробляти алгоритм розв'язання завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування; створювати інформаційну базу та працювати з нею під час виконання конкретних функцій фінансового управління в динамічному середовищі.

РН6. Знати та розуміти характеристики проектних форм наукових досліджень; технології роботи над дисертацією; принципи організації наукової праці; технології презентації, захисту та впровадження результатів наукових досліджень з урахуванням норм академічної етики.

РН7. Знати та вміти застосовувати концептуально-понятійний апарат і термінологію філософії науки до власних досліджень; формулювати проблеми і завдання конкретного наукового дослідження в професійній сфері (соціально-економічні науки), застосовувати методологічні прийоми висунення наукових гіпотез, їхньої перевірки і побудови наукової теорії, засвоювати основні концепції, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

РН8. Вміти визначити цілі діяльності фінансових посередників на ринку та представляти їх у вигляді дерева цілей, готувати медіа план та графік рекламної кампанії, організовувати моніторинг показників медіа планування.

РН9. Володіти універсальними навичками дослідника проведення аналітичної та експериментальної наукової діяльності, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою; методами економіко-математичного аналізу для використання у дослідженні та проектуванні складних економічних систем, статистичного оброблення отриманих результатів наукових досліджень з використанням сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності, у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

РН10. Володіти сучасними педагогічними технологіями, комп'ютерними системами та мережами, програмними продуктами для створення нових знань, отримання наукових та практичних результатів у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; навичками організації науково-дослідної діяльності, здійснювати педагогічну діяльність.

РН11. Вміти розробляти план проведення науково-дослідних робіт, генерувати власні нові наукові ідеї з дотриманням норм професійної та академічної

добročесності, повідомляти свої знання та ідеї науковому співтовариству, розширюючи межі наукового пізнання; представляти та обговорювати результати своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також з повним розумінням іншомовних наукових текстів у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

PH12. Вміння та навички виявляти комплексні проблеми розвитку фінансових відносин та знаходити способи їхнього розв'язання шляхом продукування нових знань; аналізувати основні тенденції та генерувати пріоритетні напрями використання фінансових ресурсів, необхідних для реалізації інвестиційних програм; ефективно використовувати основні положення сучасних теорій фінансів, теорії грошей і кредиту, банківської справи для подолання конкурентів; формувати фінансові стратегії з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан їх наукової розробки.

PH13. Вміти обґрунтовувати управлінські рішення, використовуючи нагромаджене теоретичне підґрунтя у запровадженні інструментів фондового ринку та ринку капіталу, заходів монетарної, фінансової та макропруденційної політики згідно поточних макроекономічних умов, ідентифікувати фінансові ризики від впровадження інструментарію маркетингу фінансових послуг.

PH14. Бути здатним приймати обґрунтовані рішення, саморозвиватися і самовдосконалюватися, нести відповідальність за достовірність і новизну власних наукових досліджень та прийняття рішень, вміти мотивувати співробітників рухатися до спільної мети.

PH15. Презентувати результати досліджень у вигляді доповідей, звітів, проєктів, захищати результати дисертаційного дослідження та вміти впроваджувати результати власних досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

IV. СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ

4.1 Структура освітньо-наукової програми та освітні компоненти

№	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, практики)	кредитів ЄКТС	Структура, %
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
1	<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	30	52 %
2	<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	5	8 %
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
3	<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	14	23 %
4	<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	10	17 %
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ:		59	100 %
<i>в тому числі: вибіркова складова</i>		15	25 %

Код ОК	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, практики)	Кредити ЄКТС	Форми підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ОК1	Академічна англійська мова для науковців	5	Іспит
ОК2	Академічна українська мова для науковців	4	Іспит
ОК3	Філософія науки	4	Залік
ОК4	Методологія та організація наукових досліджень	6	Залік

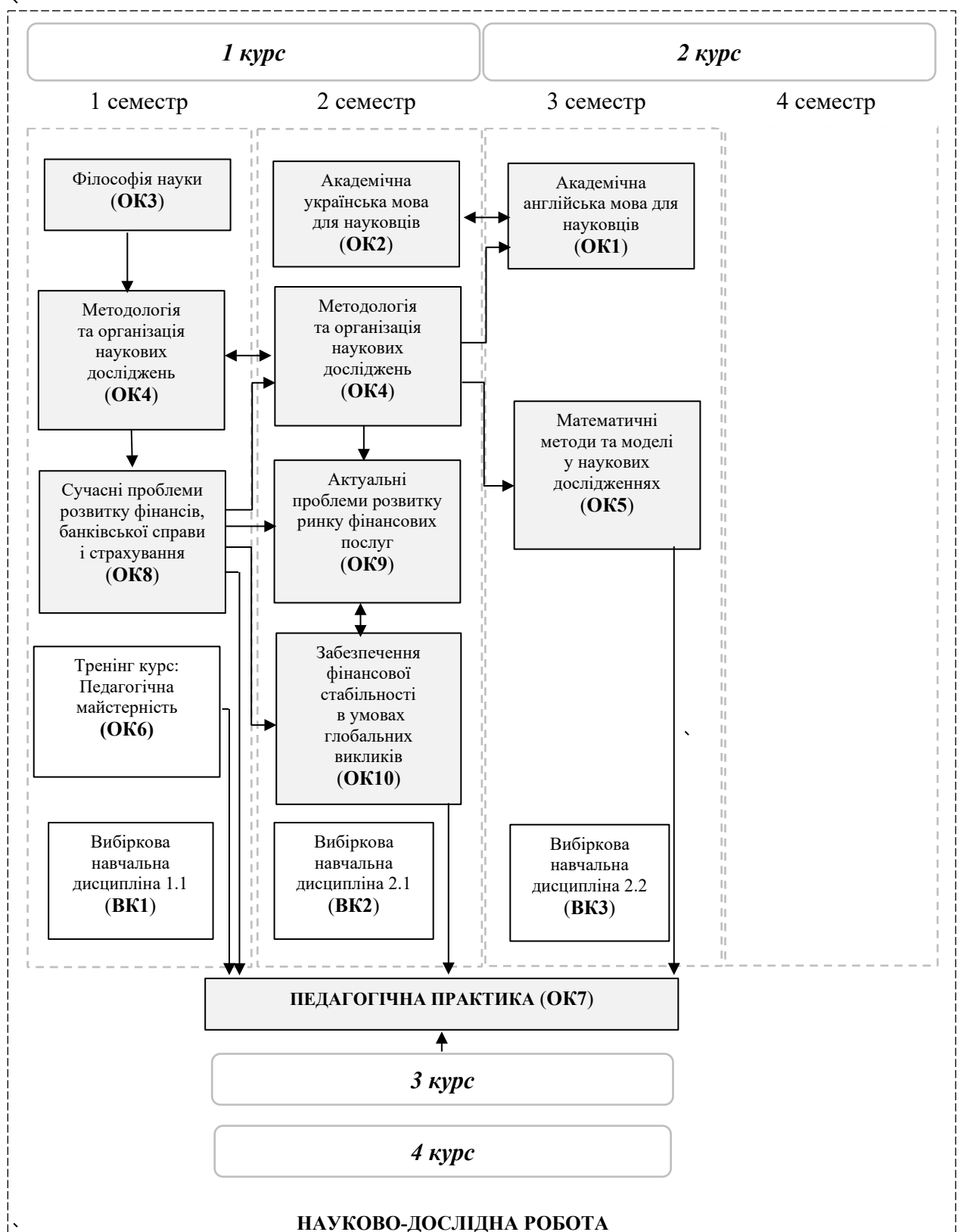
OK5	Математичні методи та моделі у наукових дослідженнях	5	Залік
OK6	Тренінг курс: Педагогічна майстерність	3	Залік
OK7	Педагогічна практика	3	Звіт
<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
BK1	Вибіркова навчальна дисципліна 1.1	5	Залік
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
OK8	Сучасні проблеми розвитку фінансів, банківської справи і страхування	4	Іспит
OK9	Актуальні проблеми розвитку ринку фінансових послуг	5	Залік
OK10	Забезпечення фінансової стабільності в умовах глобальних викликів	5	Залік
<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
BK2	Вибіркова навчальна дисципліна 2.1	5	Залік
BK3	Вибіркова навчальна дисципліна 2.2	5	Залік

4.2 Вибіркова складова освітньо-наукової програми

Вибіркова складова освітньо-наукової програми складається з 15 кредитів ЄКТС (25% загального обсягу кредитів за ОНП). Індивідуальний навчальний план здобувача ступеня доктора філософії, крім обов'язкових складових, містить інформацію про навчальні дисципліни за вибором здобувача.

Вибіркова складова полягає у вільному виборі здобувачами дисциплін, які формують здобуття знань із спеціальності, а також вибір дисциплін, що пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником. Здобувач також має право обрати дисципліни, які пропонуються для інших рівнів вищої освіти. У формуванні вибіркової складової можуть взяти участь усі кафедри університету.

4.3 СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ» ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

V. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи. Звітування за виконанням індивідуального плану роботи проводиться 2 рази на рік на засіданні випускової кафедри. Звітування аспірантів відбувається відповідно до описаної у Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ХНЕУ ім. С. Кузнеця (https://hneu.edu.ua/aspirantura-polozhennya-pro-pidgotovku-v-aspiranturi) та описаної на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця процедури (https://hneu.edu.ua/aspirantura-atestatsiya).
Вимоги до заключної кваліфікаційної роботи	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання з економіки або на межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи), де відбувся її захист. Дисертація має відповідати вимогам, встановленим МОН України та описаним на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця (https://hneu.edu.ua/vymogy-do-dysertatsiyi). Обсяг основного тексту дисертації 6,5-9 авторських аркушів.
Вимоги до публічного захисту	Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р.

VI. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості в Університеті розроблені на підставі Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG), статті 16 Закону України «Про вищу освіту».

Політика щодо забезпечення якості вищої освіти	Основні принципи внутрішнього забезпечення якості освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця: відповідальності; відповідності; адекватності; автономності; вимірюваності; академічної культури; відкритості. Основні процедури внутрішнього забезпечення якості освіти в ХНЕУ ім. С. Кузнеця: формалізація політики якості, стратегічних цілей, завдань постійного поліпшення якості; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти; підготовка та проведення маркетингово-моніторингових та соціально-психологічних досліджень для визначення потреб ринку праці, вимог стейкхолдерів вищої освіти, якості надання освітніх послуг і задоволеності якістю освітньої діяльності та якістю освіти; залучення стейкхолдерів вищої освіти (здобувачів вищої освіти, роботодавців, представників академічної спільноти тощо) до прийняття рішень за напрямками внутрішнього забезпечення якості; зовнішнє оцінювання якості діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця за результатами участі в національних та міжнародних рейтингах вищих навчальних закладів, виконання Ліцензійних вимог, акредитації. Напрями: розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм; забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; забезпечення студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом.
Забезпечення якості розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітніх програм	Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється згідно з діючими нормативними актами університету. Перегляд освітніх програм здійснюється на основі аналізу задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти: можливості побудови індивідуальної траєкторії навчання, дотримання академічних свобод в освітньому процесі, задоволеності якістю освітньої програми, тощо; роботодавців: якості формування загальних та фахових компетентностей, актуальних та соціальних навичок (soft skills); інших стейкхолдерів. Для перегляду освітніх програм використовуються: онлайн опитування, проведення дослідження фокус-групи, аналіз документів, аналіз ситуації, групою відповідно до вимог щодо структури та змісту освітньої програми. Періодичність перегляду освітніх програм здійснюється: а) щорічно за результатами моніторингу; б) після завершення освітньої програми здобувачами вищої освіти, в) в разі зміни законодавчої та нормативної бази.

Забезпечення зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів	Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених в Університеті процедур згідно з нормативними актами. Щорічне оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до визначених освітньою програмою форм контролю; порядку оцінювання результатів навчання, що висвітлюється в робочих програмах навчальних дисциплін, робочих планах (технологічних картах) навчальних дисциплін, силабусах навчальних дисциплін; обліку результатів навчання, який ведеться з використанням інформаційного середовища Персональної навчальної системи (ПНС) Університету. Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється на основі 100-бальної накопичувальної бально-рейтингової системи.
Забезпечення якості студенто-центрованого навчання, викладання та оцінювання	Планування, розподіл та надання навчальних ресурсів і забезпечення підтримки здобувачів вищої освіти враховують їх потреби та принципи студентоцентрованого навчання. Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а здобувачі вищої освіти поінформовані про їх наявність.
Забезпечення якості науково-педагогічних працівників	Щорічне рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Університету здійснюється за рахунок використання механізмів оцінювання та самооцінювання результативності науково-педагогічної діяльності, її спрямованості на пріоритети розвитку національної системи вищої освіти, стратегії розвитку Університету, особистісного професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Підсумки рейтингового оцінювання підводяться за результатами діяльності, досягнутими протягом календарного року. Оприлюднення результатів щорічного оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр та факультетів відбувається на засіданні вченої ради Університету.
Ресурсне забезпечення освітнього процесу (навчальні ресурси та підтримка здобувачів вищої освіти)	Заклад вищої освіти забезпечує освітній процес необхідними та доступними ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснює відповідну підтримку здобувачів вищої освіти. Організаційно-методична підтримка самостійної роботи здобувачів вищої освіти полягає у розробці методичних, дидактичних, інструктивних матеріалів, наданні можливості формувати, закріплювати, поглиблювати й систематизувати отримані під час аудиторних занять знання та вміння, здійснювати самопідготовку й самоконтроль опанування освітньої-професійної програми та реалізується через Персональну навчальну систему ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
Інформаційне забезпечення (інформаційний менеджмент)	З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної кампанії, планування та організацію освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; облік та аналіз успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; управління кадрами та ін.

Публічність інформації про освітні програми, освітню, наукову діяльність	Достовірна, об'єктивна, актуальна, своєчасна та легкодоступна інформація за освітньо-професійною програмою публікується на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця, включаючи програми для потенційних здобувачів вищої освіти, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості. Публічною є інформація про освітню діяльність за спеціальністю, включаючи критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цією програмою; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються тощо.
Забезпечення академічної доброчесності	Забезпечення запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладу вищої освіти та здобувачів вищої освіти реалізується через політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Перевірка наукових праць науково-педагогічних працівників Університету та здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою інтернетсервісів на основі відкритих інтернет-ресурсів та системи StrikePlagiarism.com, що діє на підставі Ліцензійного Договору про надання права користування антиплагіатним програмним забезпеченням. Нормативними документами в ХНЕУ ім. С.Кузнеця щодо регламентації є такі документи: Кодекс академічної доброчесності; Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця; Положення про комісію з питань академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця; Політика використання штучного інтелекту в освітньому процесі та наукових дослідженнях. Використання ШІ-інструментів у навчанні та дослідженнях дозволене як допоміжний засіб за умови обов'язкового декларування їх застосування та критичної оцінки отриманих результатів. Неприйнятним є видавання ШІ-контенту за власний, використання ШІ під час контрольних заходів без дозволу, а також застосування ШІ для маніпуляцій та фальсифікацій. Кваліфікаційні роботи (дипломні роботи / проекти), підписуються кваліфікованим електронним підписом, оприлюднюються до їх захисту у машинозчитувальному форматі, на постійній основі, з наданням вільного доступу до них без проходження автентифікації та з дотриманням інших вимог.

Пояснювальна записка

Матриця відповідності визначених Стандартом (за наявності) компетентностей дескрипторам НРК та матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей представлені в таблицях 1 і 2.

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання ЗН1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Уміння/навички УМ1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики УМ2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності УМ3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	Комунікація К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Відповідальність і автономія ВА1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності ВА2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
	Загальні компетентності			
	ЗК1	ЗН1	УМ3	
	ЗК2	ЗН1	УМ1, УМ2	К1
	ЗК3			К2
	ЗК4	ЗН1	УМ3	К1
	ЗК5	ЗН1	УМ1	
	ЗК6		УМ1	К1, К2
	ЗК7		УМ1, УМ2	К1
	ЗК8		УМ3	К1
	ЗК9	ЗН1	УМ1	К1, К2
	Спеціальні (фахові) компетентності			
	СК1	ЗН1	УМ1	
	СК2	ЗН1	УМ1, УМ3	
	СК3	ЗН1	УМ1, УМ2	К1
	СК4		УМ1	К1, К2
	СК5		УМ2	К1
	СК6		УМ2, УМ3	К1, К2
	СК7	ЗН1	УМ1, УМ2	
	СК8	ЗН1	УМ3	К2
	СК9		УМ1, УМ2	К1
	СК10		УМ3	К1, К2
	СК11		УМ2, УМ3	
	СК12	ЗН1	УМ1, УМ2	К1

Таблиця 2

Матриця відповідності визначених результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів

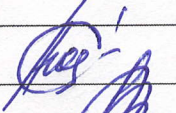
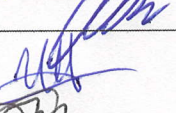
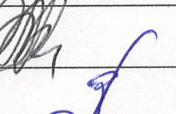
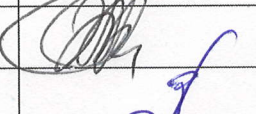
Інтегральна компетентність																						
Програмні результати навчання	Загальні компетентності										Спеціальні (фахові) компетентності											
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10	СК11	СК12	
РН1			ОК1, ОК2			ОК1, ОК2				ОК6, ОК7	ОК1, ОК2, ОК3, ОК9											
РН2	ОК3														ОК3, ОК9							
РН3		ОК4		ОК4	ОК4							ОК4			ОК4, ОК9							
РН4						ОК4												ОК8, ОК9				
РН5	ОК8	ОК4, ОК10					ОК1, ОК4				ОК1, ОК2, ОК8, ОК10			ОК4, ОК10					ОК4			
РН6						ОК4, ОК5				ОК4		ОК5		ОК4, ОК9				ОК4				
РН7					ОК3, ОК8										ОК3, ОК9							
РН8		ОК5, ОК8			ОК10											ОК5, ОК8	ОК8, ОК10					ОК5, ОК9
РН9		ОК4		ОК4					ОК4								ОК4					
РН10							ОК6, ОК7					ОК5, ОК8	ОК6, ОК7									
РН11				ОК1, ОК4						ОК1					ОК9			ОК4				
РН12	ОК4, ОК5									ОК7			ОК7	ОК9				ОК4	ОК8			
РН13										ОК5, ОК8										ОК8, ОК10		ОК9
РН14							ОК5				ОК4								ОК4	ОК5		
РН15	ОК1, ОК2	ОК1, ОК2				ОК1, ОК2, ОК4, ОК8, ОК9				ОК7, ОК8												

Гарант ОНП Фінанси, банківська справа та страхування

Олег КОЛОДІЗЄВ

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-наукової програми
«Фінанси, банківська справа та страхування»

Назва структурного / функціонального підрозділу / посадова особа	Підпис
1. Завідувач відділу аспірантури і докторантури	
2. Відділ забезпечення якості освіти	
3. Завідувач кафедри міжнародної торгівлі, митної справи та фінансових технологій	
4. Проректор з навчально-методичної роботи	
5. Перший проректор	

РЕЦЕНЗІЯ
зовнішнього стейкхолдера
на освітньо-наукову програму «Фінанси, банківська справа та страхування»,
яка реалізується в Харківському національному економічному університеті
імені Семена Кузнеця

Освітньо-наукова програма «Фінанси, банківська справа та страхування» характеризується комплексним підходом до підготовки фахівців, що відповідає сучасним вимогам фінансового сектору. Зміст програми орієнтований на формування ґрунтовних знань у сфері фінансів, банківської діяльності, страхування та функціонування ринків капіталу, а також розвиток прикладних навичок аналізу, управління ризиками та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Особливу увагу приділено врахуванню актуальних тенденцій розвитку фінансового ринку, зокрема цифровізації банківських послуг, поширенню безготівкових розрахунків, впровадженню сучасних інструментів фінансового моніторингу та ризик-менеджменту. Це забезпечує підготовку фахівців, здатних ефективно працювати в умовах сучасних викликів, підвищеної волатильності та зростання регуляторних вимог.

Програма демонструє належний рівень інтеграції теоретичної підготовки з практичною складовою, що є критично важливим для професійної діяльності у банківській системі. Набуті компетентності дозволяють здобувачам оперативно адаптуватися до змін у фінансовому середовищі, включаючи вплив глобальних та геополітичних факторів на функціонування фінансових установ.

Важливим є також залучення до розробки програми представників професійного середовища, що сприяє її відповідності реальним потребам банківського та фінансового сектору. Навчальний план ОНП структуровано таким чином, що забезпечує можливості формування як загальних, так і спеціальних компетентностей, необхідних для здійснення аналітичної, наукової та практичної діяльності у банківському та фінансовому секторах економіки.

З урахуванням викладеного, освітньо-наукова програма «Фінанси, банківська справа та страхування» відповідає сучасним вимогам ринку фінансових послуг та може бути рекомендована для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця.

Начальник Управління корпоративних продажів
Східно-української регіональної дирекції
АТ «ОТП БАНК»

Едуард ДРОБІЛКО

REVIEW
of an external stakeholder
of the Educational and Scientific Program “Finance, Banking and Insurance”
that is implemented at Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

In the context of globalization and the digital transformation of the financial sector, particular importance is attached to the ability of financial institutions to adapt to emerging challenges driven by the development of innovative technologies, changes in the regulatory environment, and increasing competitive pressure. This, in turn, highlights the need for training specialists with comprehensive knowledge in digital economy, financial analytics, and risk management.

Given the above, the training of highly qualified professionals in the fields of finance, banking, and insurance is one of the key priorities of the modern higher education system. The Educational and Scientific Program “Finance, Banking and Insurance” at the third (educational and scientific) level of higher education, developed on the basis of an interdisciplinary approach with the participation of academic staff, students, employers, and other stakeholders, meets the current requirements of financial sector development and is highly relevant.

The program is aimed at developing a systematic understanding of financial processes, the ability to manage risks under conditions of uncertainty, and to make strategically sound decisions that contribute to improving the efficiency of the financial system and enhancing its international competitiveness.

The structure of the program is logically coherent and includes a comprehensive set of educational components that ensure the development of both general and professional competencies. This indicates a systematic approach to training PhD-level students.

A significant advantage of the program is the established cooperation with external stakeholders, including OTP Bank, UKRSIBBANK BNP Paribas Group, and other financial institutions, which enhances the practical orientation of the educational process and ensures its alignment with the needs of the banking, financial, and insurance sectors.

Based on the analysis of the content and structure of the educational components of the Educational and Scientific Program “Finance, Banking and Insurance”, it can be concluded that it is relevant, methodologically sound, and in demand by the professional community. The level of its provision is sufficient to ensure high-quality training of higher education students, which allows recommending it for further implementation and development at Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics.

Professor of International, European and Black Sea Economic Relations
Department of International and European Economic Studies
Director of the International Inter-University Joint Master’s Program
“Management and Transportation of Oil, Gas and Hydrogen” (M.Sc. MOGMAT)
University of Western Macedonia (Greece)

Doctor of Economics, Professor **Evangelos Siskos**

РЕЦЕНЗИЯ
зовнішнього стейкхолдера
на освітньо-наукову програму «Фінанси, банківська справа та страхування»,
що реалізується в Харківському національному економічному університеті
імені Семена Кузнеця

У сучасних умовах глобалізації та цифрової трансформації фінансового сектору особливого значення набуває здатність фінансових установ до адаптації до новітніх викликів, зумовлених розвитком інноваційних технологій, змінами у регуляторному середовищі та посиленням конкурентного тиску. Це, у свою чергу, актуалізує потребу у підготовці фахівців, які володіють комплексними знаннями у сфері цифрової економіки, фінансової аналітики та управління ризиками.

З огляду на зазначене, підготовка висококваліфікованих кадрів у сфері фінансів, банківської діяльності та страхування є одним із пріоритетних завдань сучасної системи вищої освіти. Освітньо-наукова програма «Фінанси, банківська справа та страхування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, розроблена на засадах міждисциплінарного підходу за участю науково-педагогічних працівників, здобувачів освіти, роботодавців та інших стейкхолдерів, відповідає сучасним вимогам розвитку фінансового сектору та є актуальною.

Програма орієнтована на формування у здобувачів системного розуміння фінансових процесів, здатності до управління ризиками в умовах невизначеності та прийняття стратегічно обґрунтованих рішень, що сприятимуть підвищенню ефективності функціонування фінансової системи та її конкурентоспроможності на міжнародному рівні.

Структура ОНП є логічно узгодженою та містить необхідний перелік освітніх компонентів, що забезпечують формування як загальних, так і спеціальних компетентностей. Це свідчить про системний характер підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Вагомою перевагою програми є налагоджена взаємодія із зовнішніми стейкхолдерами, зокрема з ОТП Bank, АТ «UKRSIBBANK BNP Paribas Group» та іншими фінансовими установами, що сприяє підвищенню практичної спрямованості освітнього процесу та його відповідності потребам банківського, фінансового та страхового ринків.

За результатами аналізу змісту і структури освітніх компонентів ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» можна дійти висновку, що вона є актуальною, методично обґрунтованою та затребуваною з боку професійного середовища. Рівень її забезпечення є достатнім для якісної підготовки здобувачів вищої освіти, що дозволяє рекомендувати її до подальшого впровадження та розвитку у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця.

Професор міжнародних, європейських та чорноморських економічних відносин,

Кафедра міжнародних та європейських економічних досліджень,

Директор Міжнародного міжвузівського -Міжвідомчий

Спільна магістерська програма «Управління та транспортування нафти, газу та водню» M.Sc. МОГМАТ

Університет Західної Македонії (Греція)

д.э.н проф.Евангелос Сіскос